

Майже кримінальна історія

Іван Керницький

Поліцист Іван Нерухливий виструнився перед паном командантом Таборової Поліції, вп'ялив у нього визвірені очі, якби хотів проковтнути свого зверхника і службово звітував:

— Пане команданте, голошу слухняно жи маю вам щось дуже важне сказати!

— Ну?

— Пан радник Шишка — злодій!

— Що, що?..

— Кажу, жи пан радник Шишка злодій. Вони крадуть!

— Що крадуть?

— Зеленину друкать на грядках... Салату, редьківцю, ци там різнородну тримбульку, на що попадуть.

Пан командант схопився з крісла, звичним рухом підтягнув ремінь, якого й так не обтяжувала жадна пальна зброя і зразу наклав поліциста мокрим рядном:

— Нерухливий, чи ви з дуба впали? Пан радник Шишка, така висока фігура — голова Таборового Суду — обкрадає грядки? Говорите кат-зна що! Спочинь!

Поліцист відставив копито на "спочинь" і безрадно розложив руки:

— Пане команданте, жи вони фігура, це я дуже добре знаю, але що злодій то я теж можу присягнути. Я їх спіймав на гарячому.

— Справді?

— А бим сконав!

— Подайте факти!

— Вже даю, пане команданте!.. Отож стою вчора на варті біля магазину Суспільної Опіки та й так, зразу, нічого собі, ніби — все в порядку. Десь так, по одинадцятій, Пилипко, що мав службу при вході, замкнув браму, потім ще гімназистки трохи гзилися з студентами, потім театральники верталися з проби, а під сороківкою грали на патефоні, а далі все втишилося. Коло півночі, стало мене гей би злегенька морити на сон, та я зараз припімнув собі, що я в службі, скупив одну цигарку з "динаміту" і зразу дрімота відпала!

— Ну, ну, — перебив його на тому слові командант. — Не дуже то я хочу вірити, щоб вона так зразу від вас відступила. Вже я вас знаю, сонні лицарі, вам не першина на службі спати!

— А бим сконав, щом не спав! — закликався ревний сторож публічної безпеки.. — А коли, навіть, непричком, і задрімав, то хіба так, гей той комар, на чверть секунди. — Аж чую — коло третьої брами першого бльоку немов би хтось чалапнув! Потім якесь куце, грубе, в довгій опанчі, висунулось з брами, звітрило повітря, як той дик, зиркнуло сюди-туди і назад сховалося... Ов, міркую, справа підозріла, треба бути в поготові!.. Причаївся я за муром та й вобсервую, що буде далі. Бачу — підозрілий тип знову

виткнув лепетину, звітрив, що люфт є фрай, набрався відваги і суне попри мур просто на мене!

— І ви докладно пізнали, що це був радник Шишка?

— Мається розуміти! Та й то не жадна штука було їх розпізнати, коли вони, отак, трохи не обтерлися біля мене, тільки, що вони мене не бачили, бо я був замаскований, а вони стояли на фронті. Мали на собі тую мантлину, що в ній завжди йдуть до уряду, ковнір підняли високо на шторц, так, що твару не було видно лише боса голова світилася до місяця як таріль, виглянсований "Сідодем". А під пахою тримали тую торбу, що з нею пані радничиха що п'ятниці їде на мініянку...

— Ну, ну, і що далі?

— Пересунулись, гей той дух попід перший бльок, коло паки з сміттям пристановились за потребою, а, потім, як той партизан під скорострільним вогнем, — як дадуть нурка з першого під другий, а там попри кухню, ґараж і стайні — як шурнуть в городи, аж луна за ними пішла! Вони вперед, а я крок-у-крок слідом за ними так, щом усе точнісінько завважив: як карабкалися через пліт, чув'ям, навіть, як сопіли, потім бачив, як сиділи на грядках, дерли зеленину та складали на купки, і, як, опісля, верталися додому з повною торбою... А рано-вранці, самі знаєте, була зголошена поважна крадіж: пані Мальованій видер хтось пів-грядки цибулі, а пані Питльованій знівечив салату!

В канцелярії залягла глибока тиша. Поліцист Нерухливий уже давно скінчив своє звітування, а пан командант ще далі сидів за бюрком у мовчазній задумі, стиснувши обіруч обважніле від дум чоло, немов би саме, в цій хвилині розплутував якусь, страшенно замотану кримінальну аферу, достойну того, щоб нею поцікавився сам Пінкертон, або й навіть Шерлок Голмс.

Врешті пан командант підвівся і довірливо поклав долоню поліцистові на плече:

— Друже Нерухливий, справа є дуже серйозна! Радник Шишка — це не перший з краю хлоп-перевесло, а перзона ґрата, до того ж він очолює супротивну партію і я не бажав би собі, щоб опозиція гавкала на мене, що я використовую свою владу для поборювання політичних противників. Покищо мусимо зберегти в цій справі абсолютну мовчанку! Службова таємниця, зрозуміло?

— Так єсть, пане команданте!

— Ви старого далі обсервуйте та слідкуйте за кожним його кивком, і як лише запримітете щонебудь підозріле, негайно, влюбій порі дня, чи ночі, дайте мені знати. Зрозуміло?

— Так єсть, пане команданте!

— Розхід!

Не минуло від тієї довірочної розмови три, або й чотири ночі, як на п'яту, десь саме опівночі, до дверей мешкання пана команданта загрюкали чийсь тверді п'ястуки. Пан командант миттю проснувся, вискочив із постелі.

— Хто там?

— Голошу слухняно, жи то я! Поліцист Іван Нерухливий!..

— Що сталося?

— Знов їх маю, пане команданте!

— Кого?

— Пана радника Шишку. Вже сидять на грядках.

Пан командант як скоро проснувся, так ще скоріше вскочив у штани, потім у чоботи і через яку хвилину вже був у повному службовому поготівлі. Зразу кожний зміркував би, що тут мається до діла з досвідченим військовиком, привичним до нічних алармів, хоч і пан командант при всіх скинінгах сумлінно запевнював аліянтську владу, що він порошу ніде і не нюхав, а в часі війни працював у бавора.

Не минуло п'яти хвилин, а двоє представників публічної безпеки прокрадались нічними сутінками в напрямі таборових городів. Щоб не переполохати пташка, від стаєнь до огорожі сунулись на черевах, при чому геть захарастили собі мундіри, бо було саме після дощу і скрізь стояли баюри з водою. Врешті спостерегли злодія.

— О, о, маєш його! — шептав поліцист Нерухливий. — Бачите лису маківку? Один місяць світить на небі, другий на землі.

Справді з-поміж грядок блиснула лисина пана радника Шишки, що, ввесь облитий місячним посрібленням, виконував там якісь дивовижні чари, достоменно, як той мольфар із "Тіней забутих предків", що вийшов чарувати хмару.

— То що тепер зробимо із старим злодієм? — спитав поліцист.

— Підождемо, поки доконає крадіжі, щоб мати докази в руках! — упав приказ верховного командування.

Не встиг пан радник Шишка переступити порога, закрити за собою двері і перекрутити у замку ключ, як різкий, енергійний стукіт до дверей вже не дозволив перекрутити ключа вдруге.

— Хто там?..

— Поліція! Відчиняйте!

— Чого вам? Що це за напасть поночі?.. — бунтувався пан радник, але якось не надто самовпевнено.

— Ну, ну, пане раднику, прошу без зайвих дискусій. Тут командант Давимуха! Відчиняйте двері!

Ключ тривожно заскреготав, двері відчинилися... Не треба було бути поліцистом, та ще й до того командантом, щоб ув одну мить чітко собі усвідомити, що жертву застукано на гарячому. Вже самий погляд осоловілих радникових очей, що перестрашено ховались за окулярами, промовляв сам за себе, а що ж допіру казати про незаперечені річеві докази: мокрі, обталапані поли шинелі, розмокла глинка на пантофлях, а що найголовніше — навантажена чимось торба, яку пан радник передбачливо намагався заступити спиною.

— Не ховайте, не ховайте, — посміхнувся пан командант. — Перед зорким поліційним оком нічого не скриєте. Краще вам признатись до всього, бо ми вже і так все знаємо.

— Га, що ж, попався, — зідхнув пан радник і розгублено потер долонею лисину.

— Ви були на грядках?

— Був.

— Чи сьогодні вперше?..

— Ба ні... Ходив уже декілька разів...

— Пане раднику! Пане раднику! — хвилювався виведений з рівноваги представник влади. — Чи ж вам не сором, пане раднику? Як ви могли так низько скотитися! Ви, голова Таборового Суду, людина з громадським і політичним стажем, замість світити чеснотами іншим таборянам, ви даєте їм такий приклад?..

— Та стривайте! — боронився пан радник. — В тому то й сук, що я нікому не світив прикладом, я все робив потайки, щоб ніхто не бачив. Го, го, як би так мої компаньйони впали на мій слід та й рушили за мною, то столочили б грядки наніщо!

— Доволі! Про це ви зізнаєте до протоколу під час переслухання. А тепер — віддайте мені торбу з краденою городовиною!

Пан радник зняв окуляри і видивився на пана команданта.

— Як, прошу?..

— Так, прошу! Давайте торбу!

І, не чекаючи дозволу, пан командант раптовим рухом сягнув по торбу, розгорнув її та витягнув із неї — бляшану пушку по м'ясній консерві. Глипнув до середини й остовпів... На дні пушки копичилась купа черв'яків і хробів...

— А це що таке? — прошептав.

— Хробачки, — всміхнувся привітно пан радник. — Примана для пстружків на нинішню рибальську виправу.